ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Рівненського ліцею № 23
Рівненської міської ради
від 28.08.2026 № 129 /о/д

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Рівненського ліцею № 23 Рівненської міської ради

Освітня програма
Рівненського ліцею № 23 Рівненської міської ради
Зміст

1. Пояснювальна записка 2
2. **Освітня програма на рівні початкової освіти**
   - 2.1. Мета та завдання початкової освіти 6
   - 2.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти у Рівненському ліцеї №23 7
   - 2.3. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1-4 класів 7
   - 2.4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти 1-4 класів 8
   - 2.5. Перелік навчальних планів і програм, які застосовуються на рівні початкової освіти 10
   - 2.6. Основні форми організації освітнього процесу в початковій школі та особливості занять 13
   - 2.7. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти 15
3. **Освітня програма на рівні базової освіти**
   - 3.1. Мета та завдання базової середньої освіти…. 18
   - 3.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти у Рівненському ліцеї № 23 19
   - 3.3. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 5-9 класів …20
   - 3.4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти 5-9 класів 22
   - 3.5. Перелік навчальних планів і програм, які застосовуються на рівні базової освіти… 29
   - 3.6. Основні форми організації освітнього процесу в 5-9 класах та особливості занять 44
   - 3.7. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5-9 класів 46
4. **Освітня програма на рівні профільної освіти**
   - 4.1. Мета та завдання профільної середньої освіти 53
   - 4.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти у Рівненському ліцеї № 23 55
   - 4.3. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 11 класів…..55
   - 4.4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти 11 класів…...55
   - 4.5. Перелік навчальних планів і програм, які застосовуються для забезпечення профільної середньої освіти 63
   - 4.6. Основні форми організації освітнього процесу в 11 класах та особливості занять 69
   - 4.7. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 11 класів 72

1. Пояснювальна записка

Рівненський ліцей №23 Рівненської міської ради (Рівненський ліцей № 23) згідно з розпорядженням голови Рівненської обласної державної адміністрації – начальника Рівненської обласної військової адміністрації № 404 від 30 серпня 2023 року має статус закладу повної загальної середньої освіти та реалізує освітні програми на всіх рівнях загальної середньої освіти:

початкова освіта - перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнями вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової освіти, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (у редакції постанови КМУ № 688 від 24.07.2019);

базова середня освіта - другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнями 5-9 класів вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898;

профільна середня освіта - третій рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнями вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392.

Головною метою освітньої програми Рівненського ліцею № 23 є забезпечення реалізації права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти, всебічний розвиток, навчання, виховання дітей та підлітків, виявлення обдарувань, соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, свідомого відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливе ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству.

Основними завданнями Рівненського ліцею №23, які реалізуються через освітню програму закладу є:

- виконання вимог Державного стандарту початкової освіти, Державного стандарту базової середньої освіти, Державного стандарту базової і профільної середньої освіти, підготовка учнів до подальшої освіти і трудової діяльності;
- формування особистості учня, розвиток його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування світоглядних переконань;
- виховання громадянина України;

- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;

- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або меншин та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;

- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок та засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;

- взаємодія учасників освітнього процесу на принципах поваги, толерантності, недискримінації та прийняття різноманітності.

Рівненський ліцей № 23 забезпечує організацію освітнього процесу на засадах інклюзивності, рівного доступу до освіти, недискримінації, поваги до гідності кожного учасника освітнього процесу та створення безпечного, комфортного й безбар’єрного освітнього середовища. Освітній процес організовується з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та особливостей розвитку кожного здобувача освіти, зокрема здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Інклюзивне навчання організовується відповідно до законодавства України та на підставі заяви батьків (інших законних представників) здобувача освіти, висновку інклюзивно-ресурсного центру та/або інших документів, передбачених законодавством. Для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами розробляється індивідуальна програма розвитку, визначаються необхідні адаптації та/або модифікації освітнього процесу, включається корекційна складова навчального плану та забезпечується психолого-педагогічний супровід.

Освітній процес може передбачати:

- адаптацію змісту, форм і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб здобувача освіти;
- використання додаткових, допоміжних та альтернативних способів комунікації;
- надання додаткового часу для виконання окремих завдань;
- використання спеціальних засобів навчання та допоміжних технологій;
- застосування індивідуальних способів представлення навчального матеріалу;
- адаптацію способів оцінювання результатів навчання;
- організацію індивідуальної та групової підтримки;
- залучення асистента вчителя та інших фахівців відповідно до потреб здобувача освіти.

На кожному рівні повної загальної середньої освіти освітній процес

організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Рівненський ліцей № 23 забезпечує створення психологічно безпечного середовища, у якому кожен здобувач освіти має можливість висловлювати власну думку, звертатися по допомогу та брати участь у житті закладу освіти. Педагогічні працівники використовують недискримінаційні форми комунікації та створюють умови для активної участі кожного здобувача освіти в освітньому процесі.

Психологічна підтримка учасників освітнього процесу здійснюється практичним психологом, соціальним педагогом та іншими фахівцями відповідно до їхніх повноважень і потреб здобувачів освіти. Особлива увага приділяється запобіганню та протидії булінгу, дискримінації, стигматизації та соціальній ізоляції здобувачів освіти.

Освітня програма закладу реалізує системну модель формування ключових компетентностей учнів та укладена з урахуванням напрямків розвитку Рівненський ліцей № 23, цілей та планів на майбутнє, що допомагає забезпечити комплексний підхід до освіти та розвитку здобувачів освіти на кожному рівні. А саме:

Напрямок розвитку	Мета	Діяльність	Очікуваний результата
Академічний розвиток	Підвищення рівня освіти шляхом вдосконалення навчальних планів та інтеграції новітніх методик викладання	Впровадження НПП «Інтелект України», розширення вибору предметів для профільного вивчення; впровадження інноваційних підходів до навчання, таких як: проєктне навчання, STEM, CLIL тощо.	Підвищення успішності учнів, розвиток їх критичного мислення та аналітичних здібностей.
Інформаційно-комунікаційні технології	Впровадження новітніх інформаційних технологій у навчальний процес для покращення ефективності навчання	Створення інтерактивних навчальних матеріалів, використання онлайн-платформ для навчання, залучення учнів до програмування та цифрової грамотності.	Підготовка учнів до сучасного інформаційного суспільства, підвищення їх цифрової грамотності.
Профорієнтація та кар'єрний розвиток	Надання учням необхідних знань і навичок для свідомого вибору професії та успішного старту в кар'єрі	Організація профорієнтаційних заходів, зустрічі з представниками різних професій. Спільні заходи з НУВГП, РДГУ, МЕГУ тощо.	Залучення учнів до вибору майбутньої професії, підвищення їх конкурентоспромо-жності на ринку праці

Соціально-психологічний розвиток	Створення сприятливого психологічного клімату в навчальному закладі та розвиток емоційного інтелекту учнів	Впровадження програм з психологічного благополуччя, медіації, підтримка учнів з особливими потребами; проведення семінарів та тренінгів з розвитку особистих якостей	Покращення міжособистісних відносин серед учнів, зменшення рівня стресу та конфліктних ситуацій.
Екологічна освіта та сталий розвиток	Формування екологічної свідомості у учнів, розвиток практичних навичок у сфері сталого розвитку.	Проведення екологічних акцій, реалізація проектів, пов'язаних з охороною навколишнього середовища, впровадження принципів сталого розвитку в навчальний процес.	Підвищення екологічної грамотності учнів, залучення їх до активної участі в охороні навколишнього середовища
Спортивний розвиток	Створення умов для фізичного розвитку учнів, формування здорового способу життя.	Організація спортивних секцій та змагань, розвиток фізкультурної бази, участь у спортивних турнірах	Підвищення рівня фізичної підготовленості учнів, популяризація спорту та здорового способу життя
Культурно - мистецький розвиток	Створення умов для розвитку творчих здібностей учнів, підтримка культурного середовища в ліцеї	Реалізація мистецьких проєктів, виставок, театральних постановок, музичних та танцювальних гуртків, організація культурних заходів	Розвиток творчих здібностей учнів, поглиблення збагачення культурного життя ліцею

2. Освітня програма Рівненського ліцею № 23 на рівні початкової середньої освіти

Мета і завдання початкової освіти. Організація єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти, спрямованість освітнього процесу на всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечать її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. Освітній процес організовано відповідно до циклів: 1–2 класи – адаптаційно-ігровий, 3– 4 класи – основний, що враховують вікові особливості розвитку та потреб учнів і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма початкової школи розроблена на виконання учнями 1-4 класів вимог до результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової середньої освіти, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (у редакції постанови КМУ № 688 від 24.07.2019) на основі таких освітніх програм:

- Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна, яка затверджена наказом МОН України від 12.08.2022 № 743-22.
- Освітньої програми «Освіта. Діти. Майбутнє», яка розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, Концепції «Нова українська школа». Програму створено відповідно до інноваційного освітнього проєкту «Створення моделі адаптивного інформаційно-освітнього середовища початкової школи», який реалізується згідно з наказом Міністерства освіти і науки України «Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту за темою «Створення моделі адаптивного інформаційно-освітнього середовища початкової школи» на січень 2022 – грудень 2027 років від 16.03.2022 № 245 (зі змінами). За цією програмою навчаються учні 1-А, Б, 2-А, 3-А класів.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту й очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;

- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

2.1. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової середньої освіти у школі

Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

2.2. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1-4-х класів

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік;
- для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік;
- для 3 класу – 910 годин/навчальний рік;
- для 4 класу – 910 годин/навчальний рік.

Обсяг навчального навантаження здобувачів освіти 1-4 класів визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87 (зі змінами, внесеними постановою КМУ від 24.07.2019 р. № 688), за яким гранично допустиме тижневе навантаження становить: 1 клас — 20 год./тижд.; 2 клас – 22 год./тижд.; 3 клас – 23 год./тижд.; 4 клас – 23 год./тижд.

Обсяг навчального навантаження учнів 1-4 класів за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, за якими гранично допустиме тижневе навантаження становить: 1 клас — 20 год./тижд.; 2 клас — 22 год./тижд.; 3 клас — 23 год./тижд.;4 клас — 23 год./тижд. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальному плані початкової школи.

Ураховуючи особливості організації освітнього процесу, у 1–4-х класах функціонує 3 групи подовженого дня.

2.3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Освітня програма має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей: здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та однією з іноземних мов; математична; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна; інформаційно-комунікаційна; здатність до навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності;культурна; підприємливість та фінансова грамотність; та наскрізних умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми,співпрацювати з іншими особами.

Очікувані результати детально описані в навчальних програмах початкової школи «Освіта. Діти. Майбутнє.» та в Типовій освітній програмі під керівництвом Р.Б. Шияна.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

№	Ключові компетентності	Компоненти
1	Вільне володіння державною мовою	Передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.
2	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	Передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування.
3	Математична компетентність	Передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.

4	Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	Передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.
5	Інноваційність	Передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.
6	Екологічна компетентність	Передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил
		природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства.
7	Інформаційно-комунікаційна компетентність	Передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.
8	Навчання впродовж життя	Передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі.
9	Громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей	Передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов’язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров’я і збереження здоров’я інших людей, дотримання здорового способу життя.
10	Культурна компетентність	Передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості.

11	Підприємливість та фінансова грамотність	Передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів початкової школи ключових компетентностей, що зазначені в Законі України «Про освіту» , здійснюється за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна освітня галузь.
- Математична освітня галузь.
- Природнича освітня галузь.
- Технологічна освітня галузь.
- Інформатична освітня галузь.
- Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
- Громадянська та історична освітня галузь.
- Мистецька освітня галузь.
- Фізкультурна освітня галузь.

Для кожної з наведених освітніх галузей відповідно до принципу наступності та перспективності окремих рівнів освіти визначено мету, завдання та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

2.4. Перелік навчальних планів і програм, які застосовуються в початковій школі

Навчальний план розроблений за нетиповою освітньою програмою «Освіта. Діти. Майбутнє.», затверджений наказом ДСЯО України № 01-10/375 від 12.06.2025 для (1-2 класів)

Назва освітньої галузі	Назва навчального предмета	Кількість годин на тиждень			
		1 клас	2 клас	3 клас	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	5	5	5	15
	Іноземна мова (англійська)	2	3	3	8
Математична	Математика	4	4	5	12

Мовно-літературна (2год.), громадянська й історичн (0,5 год.), соціальна та здоров'я- збережувальн (0,5 год.) та мистецька (1год.)	Я і світ. Дидактичні ігри. Навчальні проєкти.	4	4	4	12
Природнича (1год.), громадянська й історична (0,5 год), соціальна та здоров'язбережуваль-на (0,5 год.)	Довкілля і Я (ДіЯ)	2	2	2	6
Інформатична	Інформатика		1	1	2
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	3
Мистецька	Мистецтво**	1	1	1	3
Фізкультурна***	Фізична культура	3	3	3	9
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової,курсів за вибором,проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		20	22	23	65
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26	74

*Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в межах інтегрованого навчального предмета «Я і світ. Дидактичні ігри»:
- мовно-літературна освітня галузь — 2 год/тижд.; громадянська та історична - 0,5 год/тижд., соціальна і здоров'язбережувальна – 0,5 год.
Довкілля і Я (ДіЯ) – природнича (1 год.), соціальна і здоров'язбережувальна – 0,5 год., громадянська та історична0,5год/тижд.

Типовий навчальний план для 1-4 класів з українською мовою навчання, які працює за освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна, затверджений наказом МОН України від 12.08.2022 № 743-22

Назва освітньої галузі	**Назва навчального предмета**	**Кількість годин на тиждень**				
		1 клас	**2 клас**	**3 клас**	**4 клас**	**Разом**
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5	20
	Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3	11
Математична	Математика	3	3	4	4	14
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'я збережувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ (ЯДС)	7	7	7	7	28

Інформатична	Інформатика у курсі ЯДС		1			3
	Інформатика			1	1	
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Фізкультурна*	Фізична культура*	3	3	3	3	12
Разом		**19+3**	**21+3**	**22+3**	**22+3**	**84+12**
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	4
Гранично-допустиме навантаження		20	22	23	23	88
Загальна кількість навчальних годин		**23**	**25**	**26**	**26**	**100**

Перелік навчальних програм, які мають/можуть використовуватися в освітньому процесі для реалізації Програми.

Освітня галузь	Предмет/інтегрований курс/курс за вибором	Повна назва програми
Мовно-літературна	Українська мова Іноземна мова	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна 1-2 клас 3-4 клас Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22
Математична	Математика	
Інформатична	Інформатика	
Мистецька	Мистецтво	
Фізична культура	Фізична культура	
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична Технологічна Інформатична	Я досліджую світ	

2.5.Основні форми організації освітнього процесу та особливості на рівні початкової середньої освіти

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. Ліцей забезпечує такі форми здобуття освіти:

- інституційна (очна);

-індивідуальна (педагогічний патронаж, сімейна(домашня), екстернат). Здобуття освіти за індивідуальною формою. Відповідно до чинного законодавства, зокрема Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, у 2026/2027 навчальному році організовано здобуття освіти за індивідуальною формою (екстернатною (екстернатом), педагогічним патронажем). Для забезпечення індивідуальної форми здобуття освіти використовуються технології дистанційного навчання. У закладі освіти забезпечується реалізація освітньої траєкторії здобувачів освіти за індивідуальною формою через розроблення індивідуальних планів; організацію та проведення консультацій (уразі потреби) та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; надання доступу до безоплатного користування підручниками, навчальними посібниками, іншою літературою бібліотечного фонду.

Інклюзивне навчання.

На виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Постанови Кабінету Міністрів України № 957 від 15 вересня 2021р. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України №129 від 5 лютого 2026р.**)** «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти»**,** листів Міністерства освіти і науки України від 31.08.2026 № 1/18599-26 «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2026/2027 н.р.». Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації», у 2026/2027 навчальному році у початковій школі створено сім класів з інклюзивним навчанням: 1-В, 2–Б, 2-В, 3–Б, 3-Г, 4–Б, 4-Г. Навчання у класах з інклюзивним навчанням здійснюється за навчальними планами, програмами, підручниками та посібниками, рекомендованими Міністерством освіти і науки України для закладів загальної середньої освіти. Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до навчального плану на 2026/2027 навчальний рік, складеного на основі типових навчальних планів для закладів загальної середньої освіти. Особливістю освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. Відповідно до індивідуальних особливостей навчально пізнавальної діяльності для кожного учня з особливими освітніми потребами складається індивідуальна програма розвитку, яка забезпечує індивідуалізацію навчання, визначає конкретні навчальні стратегії та підходи.

Педагогічні технології, які застосовуються у 1–4 класах, спрямовані на формування ключових компетентностей, наскрізних умінь, навичок, цінностей та ставлень здобувачів освіти через сучасні підходи, всебічний розвиток, забезпечення комфортного та безпечного середовища для навчання. В освітньому процесі вчителі початкових класів використовують наступні технології: критичного мислення (в основі лежать інтерактивні технології), розвитку креативного мислення, ігрові технології, інформаційно-комунікативні, проєктного навчання тощо. Використання ігрових технологій сприяє успішному застосовуванню всіх інших технологій навчання, що сприяє підвищенню мотивації учнів і полегшує процес засвоєння матеріалу, є міцною основою для здобуття академічних знань. У початковій школі застосовують загальні форми організації освітнього процесу, в основі яких є урочна та позаурочна. Основними формами роботи на уроках в початковій школі є фронтально-колективна, групова, парна, індивідуальна. Конкретними (специфічними) формами організації освітнього процесу у початковій школі є навчальна екскурсія, співбесіда, індивідуальна та групова консультація, факультативи, гурткова робота, практикуми (різного роду експериментальні завдання, передбачені програмою, виконуються на уроках практикумах). На цих заняттях учні, використовуючи різноманітні прилади та інструменти, виконують різні експериментально-практичні роботи. Така форма організації освітнього процесу спрямована на те, щоб озброїти учнів елементарними експериментально-

практичними вміннями та навичками. В освітньому процесі використовуються такі методи: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, робота з дитячою книгою, навчальна дискусія); наочні (спостереження, 12 демонстрація, ілюстрування); практичні (досліди, дидактична гра, практичні завдання).

Домашні завдання, починаючи з 2 класу, мають забезпечувати диференціацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей здобувачів освіти, їх пізнавальних інтересів та готовності самостійно виконувати те чи інше завдання. Під час вибору домашнього завдання, визначення його обсягу необхідно враховувати часові затрати дитини на виконання, сумарний час виконання домашніх завдань з різних предметів вивчення у співвіднесенні з Державними санітарними вимогами, якими визначено, що учень 2-го класу може витрачати протягом дня на виконання домашнього завдання максимум 40 хвилин, 3-го класу–70 хвилин, 4-го класу – 90 хвилин. Поряд із дидактичною доцільністю домашні завдання мають бути цікавими й посильними для учнів, формувати в них упевненість і відповідальність за власні дії, розвивати творчість та ініціативність. З метою підготовки матеріалів для навчальних проєктів варіантами домашніх завдань може бути ознайомлення з довідковими матеріалами в бібліотеці, спостереження та замальовки/фотографування результатів, інтерв'ю батьків/друзів тощо.

2.5. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 1-4 класів

Оцінювання – цепроцес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на йогооснові суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання доцільно здійснюватиз метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностейкожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей танаскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічнихособливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності. Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання/ взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності. Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання. Реалізацію формувальної функції оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних

потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

За рішенням педагогічної ради результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах виражаються вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою. У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться тематичні діагностувальні роботи. Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляються навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти, з урахуванням орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік виставляють з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

З метою реалізації індивідуального підходу до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей кожному учню/учениці виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально

можливих результатів навчання за 10-15 днів до кінця навчального року узагальнюються результати навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначається стан сформованості/рівень результатів навчання учня/учениці з урахуванням динаміки їх формування. Учитель (за рішенням педагогічної ради) не фіксує в класному журналі, а лише на носії зворотнього зв'язку з батьками попередню оцінку за результатами підсумкового оцінювання.

У разі висловлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель пропонує їм індивідуалізовану діагностувальну роботу з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Підсумкова (річна) оцінка визначається з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкова (річна) оцінка фіксується у класному журналі та у свідоцтвах досягнень учнів.

3. Освітня програма Рівненського ліцею № 23 на рівні базової середньої освіти

3.1. Мета та завдання базової середньої освіти

Базова середня освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує базову загальну середню освіту, що разом із початковою є фундаментом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до вибору й реалізації шляхів подальшого здобуття освіти.

Базова середня освіта передбачає поділ на два цикли – 5–6 класи (адаптаційний) і 7–9 класи (базове предметне навчання), що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. На цьому рівні буде закладено базу свідомого самовизначення учня як особистості, члена сім'ї, нації і суспільства, здатність терпимо і з розумінням ставитися до різноманіття світу й людей. Перший цикл має на меті пробуджувати й підтримувати інтерес до сфер знань і діяльності, передбачених навчальною програмою. Другий цикл базової середньої освіти сприяє формуванню учнів як відповідальних членів суспільства, здатних самостійно долати проблеми повсякденного життя, вибирати шлях подальшого навчання відповідно до своїх інтересів і здібностей. Навчання здебільшого є предметним, частину часу відведено на предмети за вибором, факультативи. Після завершення базової середньої освіти учень має усвідомлювати, які ціннісні орієнтири лежать в основі його вчинків, спиратися на сильні риси свого характеру, відчувати відповідальність за результати своєї діяльності.

Метою базової середньої освіти є створення умов для досягнення випускниками базової школи очікуваних результатів: знань, умінь, навичок, компетенцій і компетентностей, визначених особистісними, сімейними, громадськими, державними потребами та можливостями учня середнього шкільного віку, індивідуальними особливостями його розвитку і стану здоров'я.

Освітня програма базової школи розроблена на виконання учнями 5-9 класів вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 на основі таких освітніх програм:

для 5-9 класів на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 17 08.2026 № 1430);

для 6 класів, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» на основі Освітньої програми базової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» адаптаційний цикл (5-6 класи)», згідно з наказом Державної служби якості освіти України від 21.06.2024 №01-10/197 «Про затвердження освітньої програми науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» базової середньої освіти, адаптаційного циклу (5-6 класи)”;

для 7-9 класів, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» на основі Освітньої програми базової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» базове предметне навчання (7-9 класи)», згідно з наказом Державної служби якості освіти України від 28.06.2024 №01-10/201 «Про проведення другого етапу експертизи освітньої програми науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» базової середньої освіти, базове предметне навчання (7-9 класи)".

Освітня програма базової середньої освіти є продовженням освітньої програми початкової середньої освіти.

3.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти в Рівненському ліцеї № 23

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття базової середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту). Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочати учні й учениці, які внаслідок повномасштабного вторгнення на територію України перебували за кордоном та/або на тимчасово окупованій території України, та на момент зарахування (переведення) до 5-9 класів закладу освіти не мають документа(ів), що підтверджує завершення здобуття освіти на попередньому рівні (у попередньому класі), після проходження ними процедури визнання результатів навчання, визначеної Порядком визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання, здобутих шляхом формальної та/або неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2025 року № 734, та/або Порядком визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання осіб, які проживали на тимчасово окупованій території України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23 лютого 2026 року № 338, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2026 року за № 496/45890. З метою забезпечення доступу до освіти та її неперервності, оцінювання і визнання результатів навчання таких учнів та учениць пропонується здійснювати відповідно до Методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 15 травня 2023 року № 563 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 20 серпня 2025 року № 1162). Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

3.3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів й учениць 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти складає 6020 годин/навчальний рік. Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту).

Адаптаційний цикл базової середньої освіти – 2275 годин / навчальний рік:
для 5 класу – 1085 годин/навчальний рік;
для 6 класу – 1190 годин/навчальний рік.

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень і рік			
		5 клас		6 клас	
		мін	макс	мін	макс
Мовно-літературна	На тиждень	10	13	10	13
	На рік	350	455	350	455
Математична	На тиждень	4	6	4	6
	На рік	140	210	140	210
Природнича	На тиждень	1,5	3	2	5
	На рік	52,5	105	70	175
Соціальна та здоров'язбережувальна	На тиждень	1	3	1	3
	На рік	35	105	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	2	1,5	3
	На рік	35	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	1	3	1	3
	На рік	35	105	35	105
Інформатична	На тиждень	1	2	1	2
	На рік	35	70	35	70
Мистецька	На тиждень	1	3	1	3
	На рік	35	105	35	105
Фізична культура	На тиждень	3	5	3	5
	На рік	105	175	105	175
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами освітніх галузей, курсів за вибором, проєктної діяльності, проведення індивідуальних	На тиждень	7,5		9,5	
	На рік	262,5		332,5	

консультацій і групових занять, зокрема з подолання освітніх втрат			
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навчальне навантаження	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

- *Години, передбачені для фізичної культури, не враховують під час визначення гранично допустимого навчального навантаження.*

Цикл базового предметного навчання базової середньої освіти – 3745 годин / навчальний рік:
для 7 класу – 1225 годин/навчальний рік;
для 8 класу – 1260 годин/ навчальний рік;
для 9 класу – 1260 годин / навчальний рік.

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень і рік					
		7 клас		8 клас		9 клас	
		мін	макс	мін	макс	мін	макс
Мовно-літературна	На тиждень	9	12	8	12	8	12
	На рік	315	420	280	420	280	420
Математична	На тиждень	4	6	4	7	4	7
	На рік	140	210	140	245	140	245
Природнича	На тиждень	7	9	8	10	8	11
	На рік	245	315	280	350	280	385
Соціальна та здоров'язбережувальна	На тиждень	1	3	1	3	1	3
	На рік	35	105	35	105	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1,5	3	2,5	4,5	3,5	5
	На рік	52,5	105	87,5	157,5	122,5	175
Технологічна	На тиждень	1	2	1	2	1	2
	На рік	35	70	35	70	35	70
Інформатична	На тиждень	1	2	1,5	3	1,5	3
	На рік	35	70	52,5	105	52,5	105
Мистецька	На тиждень	1	3	1	2	1	2
	На рік	35	105	35	70	35	70
Фізична культура	На тиждень	3	5	3	5	3	5
	На рік	105	175	105	175	105	175

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами освітніх галузей, курсів за вибором, проєктної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема з подолання освітніх втрат	На тиждень	6,5	6	5
	На рік	227,5	210	175
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	35	36	36
	На рік	1225	1260	1260
Гранично допустиме навчальне навантаження	На тиждень	32	33	33
	На рік	1120	1155	1155

- *Години, передбачені для фізичної культури, не враховують під час визначення гранично допустимого навчального навантаження.*

Для 6-9 класів, які навчаються за НПП «Інтелект України», загальний обсяг навчального навантаження орієнтовно складає 4885,5 годин/навчальний рік:
для 6 класу – 1190 годин/навчальний рік;
для 7 класу – 1225 годин/навчальний рік;
для 8 класу – 1260 годин/ навчальний рік;
для 9 класу – 1260 годин / навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальних планах. Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

3.4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти у 5-9 класах

Стратегічними орієнтирами Програми є забезпечення кожної дитини якісною освітою та можливість здобути знання й навички суспільства XXI ст., підвищення ролі вчителя як агента змін в освітньому процесі. Концептуальними засадами досягнення цілей базової середньої освіти в Програмі є основні положення компетентнісного й особистісно-діяльнісного підходів. У Програмі передбачено формування в учнів трьох видів навичок: когнітивних та метакогнітивних; соціальних та емоційних; фізичних та практичних. За результатами опанування

Програми учні / учениці сформують і розвинуть ключові компетентності: Зміст Програми структуровано з урахуванням компетентнісного підходу та спрямовано на кінцевий результат освітнього процесу — набуття учнем компетентностей. Програма спрямована не лише на набуття необхідних знань, а на їхнє застосування в різноманітних ситуаціях. Засадничою ознакою Програми є поняття «навички» як вміння усвідомлено використовувати свої знання для досягнення результатів. Відповідно формування і розвиток навичок відбувається поступово. У Програмі базова середня освіта проєктується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти.

Досягнення мети та виконання завдань базової середньої освіти забезпечується шляхом формування відповідних ключових компетентностей учнів. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на

		графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2.	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. ***Навчальні ресурси:*** підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані тексти.
3.	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і

		обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6.	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньої траєкторії.
7.	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних

		ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8.	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту.
9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:*** культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:*** математичні моделі в різних видах мистецтва.
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:*** усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголем, нікотином тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як: уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через такі напрями: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади й методи навчання, реалізуються предметні, загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; роботу в проєктах; позакласну навчальну роботу.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти, тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Очікувані результати детально описані:

- у навчальних програмах, складених на основі модельних навчальних програм для відповідних класів;
- у навчальних програмах науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» відповідних класів**.**

3.5. Перелік навчальних планів і програм, які застосовуються на рівні базової середньої освіти

Навчальний план для 5-6-х класів, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», укладений за навчальним планом, затвердженим наказом Державної служби якості освіти України від 21.06.2024 №01-10/197 «Про затвердження освітньої програми науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» базової середньої освіти, адаптаційного циклу (5-6 класи)"

Назва освітньої галузі	Предмети	5-й клас	6-й клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
	Іноземна мова	5	5
Математична	Математика	6	6
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля	2	2
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	1	1
	Географія	—	2
Соціальна І здоров'язбережувальна	Навчаємося разом	1	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1,5	2,5
Технологічна	Технології	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1
Фізичнакультура*	Фізична культура	3	3
Усього		30	33
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять***		1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин, Що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження учнів**	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

**Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей немає перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.

***У зв'язку з реалізацією у Програмі концепції STEM- освіти 1 годину рекомендовано використати на курс за вибором «Еврика».

Навчальний план для 7–9-х класів, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», укладений на основі навчального плану, затвердженого наказом Державної служби якості освіти України від 28.06.2024 №01-10/201 «Про проведення другого етапу експертизи освітньої програми науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» базової середньої освіти, базове предметне навчання (7-9 класи)"

Назва освітньої галузі	Предмети	7-й клас	8-й клас	9-й клас
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3
	Українська література	2	2	2
Мовно-літературна Мистецька	Зарубіжна література і мистецтво	1,5	1,5	1,5
Мовно-літературна	Іноземна мова	5	5	5
Математична	Алгебра	3,5	3,5	3,5
	Геометрія	2,5	2,5	2,5
Природнича	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Навчаємося разом	1	1	1
Громадянська та історична	Історія: Україна і світ	2	2,5	2,5
	Правознавство	–	–	1
Технологічна	Технології	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1,5	1,5
Мистецька**	Мистецтво	1	1	–
Фізична культура***	Фізична культура	3	3	3
Усього		34,5	35,5	36
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять****		0,5	0,5	–
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	35	36	36
	На рік	1225	1260	1260
Гранично допустиме навантаження учнів*****	На тиждень	32	33	33
	На рік	1120	1155	1155

*У дужках подано кількість годин для закладів освіти з вивченням другої іноземної мови.

**Реалізується через інтегрований курс «Мистецтво» (7–8-мі класи—1год/тижд.)або за вибором закладу освіти через окремі навчальні предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» (7–8-мі класи —по 0,5 год/тижд.); у 9-х класах через інтегрований курс «Зарубіжна література і мистецтво» — 0,5 год/тижд.

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів. ****У зв'язку з реалізацією у Програмі концепції STEM-освіти 0,5 годин рекомендовано використати на курс за вибором «Еврика».

Навчальний план для 5–9-х класів з українською мовою навчання, укладений за типовим навчальним планом, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 17.08.2026 № 1430 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»

Назва освітньої галузі	Орієнтовний перелік навчальних предметів / інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження				
		5	6	7	8	9
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3	3
	Українська література	1,5	1,5	1,5	1	1
	Зарубіжна література	1	1	1	1	1
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	3,5	3	3
	У рамках галузі можуть вивчатися інтегровані курси: «Українська мова і література»; «Інтегрований курс літератур (українська та зарубіжна)»; «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжна література)».					
Математична	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2,5	2,5	2,5
	Геометрія	-	-	1,5	1,5	1,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5	1	-	-	-
	Біологія	-	-	2	2	2
	Географія	-	1	2	2	1
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	0,5	0,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	0,5	0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію та суспільство»	1	1,5	-	-	-
	Історія України	-	-	0,5	1	1,5
	Всесвітня історія	-	-	0,5	1	1
	Громадянська освіта	-	-	0,5	0,5	0,5

	Правознавство	-	-	-	-	0,5
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1,5	1,5
Технологічна	Технології	1	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
	Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.					
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		20,5 + 3	21,5+ 3	25,5 + 3	27+ 3	+ 3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами освітніх галузей, курсів за вибором, проєктної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема з подолання освітніх втрат		7,5	9,5	6,5	6	5
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділ у класів на групи)		28 + 3	31+ 3	32 + 3	33 + 3	33 + 3

* Міжгалузеві інтегровані курси, курси соціального, емоційного та етичного спрямування, а також інші курси за вибором впроваджуються за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами освітніх галузей, курсів за вибором, проєктної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема з подолання освітніх втрат.

Навчальні програми з грифом «Схвалено для використання в освітньому процесі» для 6-9 класів, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»

№ за / п.	Предмет / інтегрований курс	Рівень (цикл)	Авторський колектив	Назва модельної навчальної програми	Ким затверджено	Документ	Рік затвердження
1.	Українська мова	5-9 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І.В., Семихат Н.В., Дроф"як С.М.	"Українська мова.5-9 класи для закладів загальної середньої освіти (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з української мови від 13.06.2022 (протокол № 2) , зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0251-2022	2022
2.	Українська література	5-6 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І. В., Гученко О. В., Мартиновець С. М.	"Українська література.5-6 класи для закладів загальної середньої освіти (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 24.06.2022 (протокол № 4) , зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0271-2022	2023
3.	Українська література	7-9 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України"	Гавриш І. В., Гученко О. В.	"Українська література.7-9 класи для закладів загальної середньої освіти (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 15.04.2024 протокол № 4) , зареєстровано в Каталозі надання	2024

						грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0246-2024	
4.	Англійська мова	5-9 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І. та ін.	"Іноземна мова. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»	Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2026 №1430	2026
5.	Зарубіжна література	5-6 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І. В., Гученко О. В., Мартиновець С. М.	«Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13.06.2022 (протокол № 3) , зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0255-2022	2022
6.	Зарубіжна література і мистецтво	7-9 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України"	Гавриш І. В., Гученко О. В.	Інтегрований курс «Зарубіжна література і мистецтво. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 15.04.2024 протокол № 4) , зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0245-2024	2024
7.	Математика	5-6 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І.В., Доценко С.О., Горьков О.А., Скиба С.Б.	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-	«Схвалено для використання в освітньому процесі»	Рішення експертної комісії з математики від 30.05.2022 (протокол №7), зареєстровано	2022

				педагогічним проєктом "Інтелект України"		в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0189-2022	
8.	Математика	7-9 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І.В., Доценко С.О., Горьков О.А., Скиба С.Б.	«Математика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом "Інтелект України"	«Схвалено для використання в освітньому процесі»	Рішення експертної комісії з математики від 28.02.2024 (протокол №3), зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0202-2024	2024
9.	Еврика	5-8 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І.В., Доценко С.О., Горьков О.А., Скиба С.Б.	«Навчальна програма курсу за вибором "Еврика. 5-8 класи » для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом "Інтелект України"	«Схвалено для використання в освітньому процесі»	Рішення експертної комісії з математики від 30.05.2022 (протокол № 7), зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0190-2022	2022
10.	Фізика	7-9 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Бондаренко М. В., Євлахова О. М.	«Фізика» для 7–9 класів закладів загальної середньої освіти що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з фізики й астрономії від 22.03.2024 (протокол № 6), зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним	2024

						програмам за № 3.0208-2024	
11.	Пізнаємо природу. Моя планета Земля	5-6 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І.В,, Гога С.С., Задорожний К.М., Калиновська Г.О.	Навчальна програма курсу за вибором " Пізнаємо природу. Моя планета Земля. 5-6 класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом "Інтелект України"	"Схвалено для використання в освітньому процесі"	Рішення експертної комісії з біології та екології від 31.05.2022 (протокол № 4), зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №3.0199-2022	2022
12.	Біологія	7-9 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І. В., Задорожний К.М., Калиновська Г.О.	«Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з біології та екології від 23.02.2024 (протокол № 4), зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №3.0194-2024	2022
13.	Хімія	7-9 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І. В., Зубова Т.М. та ін.	«Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з хімії від 15.04.2024 (протокол № 8), зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №3.0266-2024	2024
14.	Географія	6-9 клас (базове предметне навчання)	Гавриш І. В., Гога С.С., Свір Н. В.	«Географія. 6–9 класи» для закладів загальної середньої	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з географії від 25.05.2022	2022

		(науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")		освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»		(протокол №4), зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №3.0196-2022	
15.	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	5-6 клас (адаптаційний) (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І. В., Аркуша О. Г., Боарь М. С., Дяків В. Г., Мудрий М. М., Пастушенко Р.Я., Хлипавка Л.М	«Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти (інтегрований курс)» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України»	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та предметів морального спрямування від 30.05.2022 (протокол № 4); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0197-2022	2022
16.	Історія: Україна і світ	7-9 клас (базове предметне навчання) (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І. В., Аркуша О. Г., Боарь М. С., Лихолай О. С., Мудрий М. М., Пастушенко Р. Я., Хлипавка Л. М.	«Історія: Україна і світ. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	Схвалено для використання в освітньому процесі	Рішення експертної комісії з історії від 27.03.2024 (протокол № 6); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0231-2024	2024
17.	Інформатика	5-6 клас (адаптаційний)	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л. А. та ін.	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	2021

18.	Інформатика	7-9 клас (базове предметне навчання)	Пасічник О. В., Козак Л. З. та ін.	«Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»	Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090	2023
19.	Фізична культура	5-9 класи	Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А. та ін.	«Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	"Рекомендовано Міністерством освіти і науки України"	Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185	2024
20.	Мистецтво	5-6 клас (адаптаційний)	Масол Л. М., Просіна О. В.	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	2021
21.	Мистецтво	7-9 клас (базове предметне навчання)	Гайдамака О. В., Лємешева Н. А.	«Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883	2023
22.	Технології	5-6 клас (адаптаційний)	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю. та ін.	"Технології. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти	"Рекомендовано Міністерством освіти і науки України"	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	2021
23.	Технології	7-9 клас (базове предметне навчання)	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю. та ін.	"Технології. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	"Рекомендовано Міністерством освіти і науки України"	Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 № 1001	2023
24.	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	5-6 клас (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І.В,, Сухов Р.В.	Навчальна програма курсу за вибором " Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття. 5-6 класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-	"Схвалено для використання в освітньому процесі"	Рішення експертної комісії з хімії від 06.06.2022 (протокол № 4), зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним	2022

				педагогічним проєктом "Інтелект України"		програмам за №3.0201-2022	
25.	Навчаємося разом	5-9 класи (науково-педагогічний проєкт "Інтелект України")	Гавриш І.В., Щербакова О.О., Холтобіна О.У. та ін.	Навчальна програма курсу за вибором "Навчаємося разом (інтегрований курс) для 5-9 класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом "Інтелект України"	"Схвалено для використання в освітньому процесі"	Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13.06.2022 (протокол № 3) , зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0257-2022	2022
26.	Правознавство	9 клас	Пометун О.І., Ремех Т.О., Рябовол Л.Т.	Навчальна програма "Правознавство. 9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.05.2025 № 732	2025

Модельні програми для організації освітнього процесу у 5-9 класах

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством. На основі модельної та затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя.

Автономія вчителя має бути забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

Перелік модельних навчальних програм, які реалізуються в 5-6 класах (адаптаційний період) та 7-9 класах (базове предметне навчання) Рівненського ліцею № 23 Рівненської міської ради

№ за / п.	Предмет / інтегрований курс	Рівень (цикл)	Авторський колектив	Назва модельної навчальної програми	Ким затверджено	Документ	Рік затвер-дження
1.	Українська мова	адаптаційний період	Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2023 № 1226	2023
2.	Українська мова	базове предметне навчання	Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.	"Українська мова.7-9 класи для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883	2023
5.	Українська література	адаптаційний період	Яценко Т.О, Качан Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.О. та ін.	"Українська література. 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2023 № 1226	2023

				(у редакції 2023 року)			
6.	Українська література	базове предметне навчання	Яценко Т.О, Качан Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.О. та ін.	"Українська література. 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 № 1787	2024
9.	Пишемо есе	адаптаційний період	Король Л. Г., Молодик К. Ю., Сушко Т. М., Уманська Л. Л.	Курс за вибором «Пишемо есе. 5–6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.07.2026 №1066	2026
10.	Читання як суперсила	адаптаційний період	Кецмур О. В., Сітькова І. М., Ткач В. С.	Вибірковий інтегрований курс з читацької грамотності «Читання як суперсила» (українська мова, українська та зарубіжна літератури) для 5-6 класів закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.07.2026 № 1066	2026
	Англійська мова	5-9 класи	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я. та ін.	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2026 №1430	2026
	Зарубіжна література	адаптаційний період	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В. та ін.	«Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2023 № 1226	2023
	Зарубіжна література	базове предметне навчання	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В. та ін.	«Зарубіжна література. 5-9 класи» (у редакції 2023 року) для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2023 № 1226	2023
	Математика	адаптаційний період	Істер О.С.	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	2021
	Алгебра	базове предметне навчання	Істер О.С.	«Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883	2023
	Геометрія	базове предметне навчання	Істер О.С.	«Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883	2023

	Здоров'я, безпека та добробут	адаптаційний період	Гущина Н.І., Василашко І.П.	«Здоров’я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2023 № 1226	2023
	Здоров'я, безпека та добробут	базове предметне навчання	Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.	«Здоров’я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 № 1001	2023
	Підприємництво і фінансова грамотність	базове предметне навчання	Кузнєцова А. Я., Довгань А. І., Часнікова О. та ін.	«Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 № 1787	2024
	Етика	адаптаційний період	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.	«Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	2021
	Безпековий практикум	5-9 класи	Суходольська А., Кісільова С., Казанжи Т. та ін.	«Безпековий практикум. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.10.2024 № 1475	2024
	Географія	6-9 класи	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В. та ін.	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2022 року)	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324)	2022
	Пізнаємо природу	адаптаційний період	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	2021
	Біологія	базове предметне навчання	Самойлов А. М., Тагліна О. В., Утєвська О. М.	«Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.12.2023 № 1466	2023
	Хімія	базове предметне навчання	Григорович О.	«Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575	2023
	Фізика	базове предметне навчання	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я. та ін.	«Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 № 1787	2024
	Досліджуємо історію і	адаптаційний період	Пометун О.І., Ремех Т.О.,	«Досліджуємо історію і	Рекомендовано Міністерством	наказ Міністерства освіти і науки України	2021

	суспільство		Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.	суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	освіти і науки України»	від 12.07.2021 № 795	
	Історія України	базове предметне навчання	Пометун О. І., Ремех Т. О., Гупан Н. М., Малієнко Ю., Сєрова Г. В.	«Історія України. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090	2023
	Всесвітня історія	базове предметне навчання	Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю., Мороз П. В.	«Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090	2023
	Громадянська освіта	базове предметне навчання	Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.	«Громадянська освіта. 6–9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2024 № 1768	2024
	Правознавство	9 клас (базове предметне навчання)	Пометун О.І., Ремех Т.О., Рябовол Л.Т.	«Правознавство. 9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ МОН України від 15.05.2025 №732	2025
	Інформатика	адаптаційний	Пасічник О. В., Чернікова Л. А.	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	2021
	Інформатика	базове предметне навчання	Пасічник О. В., Козак Л. З. та ін.	«Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090	2023
	Технології	адаптаційний	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю. та ін.	"Технології. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 року № 795	2021
	Технології	базове предметне навчання	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю. та ін.	"Технології. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 року № 1001	2023
	Мистецтво	адаптаційний	Масол Л. М., Просіна О. В.	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795	2021
	Мистецтво	базове предметне навчання	Гайдамака О. В., Лємешева Н. А.	«Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883	2023

	Фізична культура	5-9 класи	Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А. та ін.	«Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України	Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185	2024

3.6. Основні форми організації освітнього процесу в 5-9 класах

Базова середня освіта за Програмою моделюється й упроваджується в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їхніх компонентів; не лінійність – у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного / кількох варіантів його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти. У зв'язку з вище зазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Програмі передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, підприємницької, цифрової, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

Основними формами організації освітнього процесу в 5-9 класах є:

урок різних типів і форм — традиційний урок, урок-дослідження, урок-проєкт, бінарний урок, урок-презентація, інтегрований урок (наприклад, поєднання історії та громадянської освіти чи природничих наук);

практичні та лабораторні заняття — виконання експериментів, досліджень, картографічної роботи, моделювання або творчих завдань;

проєктна діяльність — індивідуальні та групові навчальні проєкти, що реалізуються як під час уроків, так і за рахунок годин перерозподілу навчального навантаження;

навчальні екскурсії — практичне вивчення об'єктів природи, історії, культури чи виробництва на місцевості;

групові та парні форми роботи — робота в малих групах, дискусії, квести, робота з текстами, даними та цифровими джерелами;

індивідуальні консультації та групові заняття — заняття, спрямовані на підтримку учнів, розвиток індивідуальних освітніх траєкторій або подолання освітніх втрат;

дистанційне та змішане навчання — використання платформ (наприклад, «Всеукраїнської школи онлайн») та LMS-систем (наприклад, Google Classroom) у разі безпекових обмежень або надзвичайних ситуацій (зокрема умов воєнного стану).

В освітньому процесі 5–9-х класів за Програмою реалізуються:

інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах, авторські технології

(«Робота з множинним текстом», «Складання і розігрування діалогів», «Синтез думок», «Тонкі і товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Я—висловлювання», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач тощо;

технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12): читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і подумки, розширення обсягу симультанного сприйняття одиницьтексту й удосконалення процесів запам'ятовування; 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виокремлюючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно й письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель» тощо; 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти-описи, тексти- міркування;

технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій, методиці інтервальних повторень (застосування та створення інтелект-карт і карт знань, візуалізація інформації, «Фотоапарат», «Найрозумніший», «Великі перегони», «Коло словникових слів», «Ключові слова», «Запам'ятовую ефективно», «Актор», «Активне слухання»);

технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензуллі. Відповідно до цієї моделі в Програмі передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного й інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи учениці реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи

учениці реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, який розробляють педагогічні працівники у взаємодії з учнем чи ученицею та/або його чи її батьками (особами, які їх замінюють); його схвалює педагогічна рада закладу освіти, затверджує керівник і підписують батьки (особи, які їх замінюють). З метою належної організації освітнього процесу в закладі формують класи та/або групи, зокрема інклюзивні, з навчанням державною мовою.

3.7. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5-9 класів

Відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», відповідно до вимог наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 червня 2026 року за № 922 / 46316, суб'єктами оцінювання є досягнення результатів навчання учнів 5-9 класів, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 89. Очікувані результати навчання, передбачені програмою на відповідний період (семестр / навчальний рік), є основою для планування освітнього процесу й оцінювання в закладі освіти, зокрема під час визначення семестрових і річної оцінок. Оцінювання результатів навчання грунтується на компетентнісному підході, оскільки вимоги до обов'язкових результатів навчання в Державному стандарті визначено на його засадах. Компетентнісний підхід реалізується через оцінювання результатів навчання, у яких виявляється здатність учня застосовувати знання, уміння, способи мислення, демонструвати ставлення та цінності у відповідній діяльності.

Оцінка є результатом оцінювання, що відображає рівень досягнення учнем очікуваних результатів навчання, визначених відповідною програмою.

Основні функції оцінювання:

формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, поточне, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямовано на відстеження динаміки навчального поступу учня / учениці, визначення його / її навчальних (освітніх) потреб і скерування

освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання. Найважливіше у формувальному оцінюванні — це спостереження за поступом дитини й, як наслідок, корегування наступних завдань відповідно до рівня та темпу, з яким дитина рухається, опановуючи зміст. Це оцінювання здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою з використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці тощо) або за допомогою усного чи письмового коментаря. Утім, варто розуміти, що поточна оцінка також є формою зворотного зв'язку для учнівства. Якщо її супроводжують детальні усні чи письмові коментарі вчителя з пропозиціями дій для поліпшення результату, така поточна оцінка також має ознаки формувального оцінювання.

Підсумкове оцінювання здійснюють шляхом зіставлення досягнутих результатів навчання з очікуваними:

оцінювання результатів навчання за певний проміжок часу (тематичне);

оцінювання результатів навчання за семестр (семестрове);

оцінювання результатів навчання за рік (річне).

Результати підсумкового оцінювання фіксують у класному журналі у балах. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами. Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I - початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень: називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання; потребує істотної підтримки для досягнення результатів навчання.

II - середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком; потребує ситуативної підтримки для досягнення результатів навчання.

III - достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені; має посутні успіхи в досягненні результатів навчання.

IV - високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, має значні успіхи в досягненні результатів навчання.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм. Із застосуванням таких основних форм та способів: усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та

фронтального опитування); письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та підсумкових робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо); цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо). У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / Інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання. До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв’язку.

У закладі освіти застосовується різноманітний інструментарій оцінювання навчальних досягнень учнів, спрямований на визначення рівня сформованості компетентностей, відстеження індивідуального навчального поступу, виявлення освітніх потреб та забезпечення якісного зворотного зв'язку.

Педагогічні працівники використовують діагностичні, формувальні та підсумкові інструменти оцінювання, зокрема тестові, практичні, творчі, дослідницькі, компетентнісно орієнтовані завдання, проєктну діяльність, усні й письмові форми перевірки, самооцінювання та взаємооцінювання, цифрові освітні ресурси.

Вибір інструментів здійснюється педагогами самостійно з урахуванням мети оцінювання, очікуваних результатів навчання, вікових та індивідуальних особливостей учнів. Особлива увага приділяється використанню формувального оцінювання, наданню конструктивного зворотного зв'язку, залученню учнів до оцінювання власної діяльності.

Результати оцінювання використовуються для аналізу навчального поступу, визначення типових труднощів, планування індивідуальної та групової роботи, подолання освітніх втрат і вдосконалення освітнього процесу.

Основні групи інструментів оцінювання

1. Діагностичні інструменти використовуються для визначення стартового рівня знань, умінь, навичок і компетентностей учнів, виявлення прогалин та освітніх потреб: вхідні та діагностичні контрольні роботи; тестування; усне опитування; діагностичні картки; завдання на виявлення типових помилок; анкетування; навчальні бесіди; вправи на актуалізацію знань.

Результат застосування: визначення освітніх потреб учнів, планування індивідуальної та групової роботи, коригування змісту навчання.

2. Інструменти формувального оцінювання застосовуються під час навчання для відстеження поступу учнів, надання зворотного зв'язку та визначення наступних кроків у навчанні: «Світлофор»; «Дві зірки й побажання»; «Вихідний квиток»;

«Незакінчене речення»; «Термометр успіху»; сигнальні картки; рефлексивні щоденники; листи самооцінювання; чек-листи виконання завдань; коментарі вчителя до виконаної роботи; взаємооцінювання за визначеними критеріями.

Результат застосування: усвідомлення учнем власного поступу, своєчасне виявлення труднощів, коригування навчальної діяльності.

3. Інструменти підсумкового оцінювання використовуються для встановлення результатів навчання за певний період, тему, розділ, семестр або навчальний рік: тематичні та підсумкові роботи; тестові завдання; перекази, твори; усні відповіді; практичні та творчі роботи; комплексні компетентнісні завдання; захист проєктів; презентації результатів досліджень.

Результат застосування: визначення рівня досягнення очікуваних результатів навчання відповідно до критеріїв оцінювання.

4. Інструменти оцінювання практичної та дослідницької діяльності дають змогу оцінити здатність учнів застосовувати знання в реальних і навчальних ситуаціях, здійснювати пошук інформації, аналізувати, досліджувати та робити висновки: навчальні та дослідницькі проєкти; практичні завдання; кейс-методи (аналіз проблемних ситуацій); моделювання життєвих ситуацій; експериментальні завдання; дослідницькі роботи; створення інтелектуальних карт (ментальних карт); портфоліо учня; виконання завдань міжпредметного характеру.

Результат застосування: оцінювання здатності переносити знання в нові ситуації, розв'язувати проблеми, працювати з інформацією та застосовувати набуті компетентності.

5. Інструменти оцінювання комунікативних умінь дозволяють визначити рівень сформованості вмінь спілкуватися, аргументувати власну позицію, взаємодіяти з іншими та презентувати результати діяльності: усні презентації; дискусії та дебати; діалоги й полілоги; рольові ігри; інтерв'ю; групові обговорення; написання есе, листів, відгуків; оцінювання участі в колективному обговоренні; спостереження за комунікативною взаємодією.

Результат застосування: визначення рівня сформованості навичок усної та письмової взаємодії, аргументації, співпраці й уміння висловлювати думки.

6. Інструменти цифрового оцінювання використовуються для оперативного отримання результатів, автоматизованої перевірки завдань, аналізу навчального поступу: Google Forms; Google Classroom; LearningApps; Wordwall; Quizizz; Kahoot!; інтерактивні тести; електронні портфоліо; онлайн-дошки для спільної роботи; електронні таблиці для моніторингу результатів.

Результат застосування: оперативний зворотний зв'язок, накопичення результатів, відстеження динаміки навчальних досягнень.

Педагог самостійно обирає інструменти оцінювання з урахуванням відповідності очікуваним результатам навчання, критеріям оцінювання, вікових та індивідуальних особливостей учнів, можливості оцінити не лише знання, а й уміння застосовувати їх, доступності та зрозумілості завдань для учнів, забезпечення об'єктивності, прозорості й справедливості оцінювання, м**о**жливості надання конструктивного зворотного зв'язку, доцільності використання цифрових та традиційних засобів оцінювання.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів

навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей). У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Недискримінаційність оцінювання передбачає адаптування методів оцінювання до особливостей освітнього процесу з метою забезпечення рівного доступу учнів до нього та недопущення їхньої дискримінації.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Семестрова оцінка виставляється без дати до класного журналу в колонку з надписом I семестр, II семестр. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом семестру, у відповідну клітинку замість оцінки за I семестр чи II семестр виставляється н/а (не атестований(а)).

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Скоригована семестрова оцінка виставляється без дати у колонку з надписом «Скоригована» поруч із колонкою I семестр або II семестр. У триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів, які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника закладу із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюється комісія у складі голови (керівник закладу або його заступник) та членів комісії: голови професійної спільноти, вчителя, який викладає предмет у цьому класі, а також затверджується графік проведення оцінювання. Коригування семестрового оцінювання проводиться не пізніше п'яти днів після подання заяви. У разі хвороби учня (учениці) чи інших поважних причин термін може бути подовжено.

Члени комісії готують завдання, що погоджуються на засіданні професійної спільноти і затверджуються керівником закладу. Завдання мають охоплювати зміст усіх тем, що вивчалися протягом семестру. Оцінювання проводиться у письмовій формі. Письмові роботи зберігаються протягом року.

На голову комісії покладається відповідальність за об'єктивність оцінювання та дотримання порядку його проведення. Комісія приймає рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову.

За результатами оцінювання видається відповідний наказ керівника закладу. Скоригована семестрова оцінка за I семестр виставляється до початку

II семестру, за підсумками II семестру - не пізніше 10 червня поточного навчального року.

Річну оцінку визначають як середнє арифметичне семестрових оцінок, що відображено в критеріях, правилах, процедурах оцінювання закладу освіти. Проведення окремої підсумкової роботи для визначення річної оцінки не передбачено (крім учнів, які здобувають освіту за індивідуальними формами). У разі, якщо вивчення навчального предмета / інтегрованого курсу відповідно до навчального плану закладу освіти передбачено лише в одному семестрі навчального року, річне оцінювання здійснюють на підставі семестрового оцінювання лише за той семестр, у якому цей навчальний предмет / інтегрований курс викладався.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП в умовах інклюзивного навчання здійснюється для врахування рівня їхніх досягнень, поступу в опануванні навчальним матеріалом, визначення рівня сформованості умінь та навичок, а також здатності до застосування їх на практиці (оволодіння компетентностями).

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП вчителі зважають на рівні підтримки в освітньому процесі, що визначають особливості проведення поточного та підсумкового оцінювання, а саме:

Оцінювання учнів, що потребують першого рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання;
- на основі загальних підходів оцінювання з урахуванням можливості їх адаптації та з урахуванням особливих освітніх потреб учня.

Оцінювання учнів, що потребують другого рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з можливістю адаптації умов проведення оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;
- під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань); зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо).

Оцінювання учнів, що потребують третього рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;
- під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури оцінювання за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань);
- зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним

шрифтом, шрифтом Брайля тощо).

Оцінювання учнів, що потребують четвертого рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації / модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;
- здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань; адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем; збільшення часу на процедуру оцінювання тощо; відповідність тестів змісту модифікованої програми навчального предмета.

Оцінювання учнів, що потребують п’ятого рівня підтримки:

- на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності) та можливості адаптації / модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня;
- здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань; адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо; відповідність тестів змісту модифікованої програми навчального предмета.

Під час оцінювання учнів із порушеннями інтелектуального розвитку враховуються можливості дітей та особливості того, як вони опановують навчальний матеріал. Об’єктом оцінювання в цьому випадку є динаміка розвитку дитини. Її визначають відносно попередніх індивідуальних досягнень учня / учениці. Відповідно до визначених цілей в ІПР оцінюються як просування учнів в опануванні предмета, так і сформованість життєвої компетентності (до прикладу, уміння себе обслуговувати).

Під час проведення оцінювання враховуються адаптації та / чи модифікації змісту навчального предмета (інтегрованого курсу), які зазначені в індивідуальній програмі розвитку учня / учениці.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється індивідуально з обов’язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров’я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучаються ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

4. Освітня програма Рівненського ліцею № 23 на рівні профільної середньої освіти

4.1. Мета та завдання профільної середньої освіти

Профільна середня освіта – це третій рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій, і є останнім етапом одержання повної загальної середньої освіти, на якому в свідомості учнів формується цілісна картина світу. Випускники старшої школи володіють способами пізнавальної та комунікативної діяльності, умінням одержувати інформацію з різних джерел і самостійно опрацьовувати її, застосовувати набуті знання в повсякденному житті та готові до свідомого вибору та самореалізації.

Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення й навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Профільне навчання є одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи освіти нашої держави й передбачає реальне й планомірне оновлення школи старшого ступеня та має найбільшою мірою враховувати інтереси, нахили і здібності, можливості кожного учня, у тому числі з особливими освітніми потребами, у контексті соціального та професійного самовизначення і відповідності вимогам сучасного ринку праці. При цьому реалізується принцип особистісно орієнтованого навчання, створюються найоптимальніші умови для професійного самовизначення та подальшої самореалізації випускників, продовження освіти та початку професійної діяльності.

Мета профільного навчання – забезпечення умов для якісної освіти старшокласників у відповідності з їхніми індивідуальними нахилами, можливостями, здібностями і потребами, забезпечення професійної орієнтації учнів на майбутню діяльність, яка користується попитом на ринку праці, встановлення наступності між загальною середньою і професійною освітою, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації.

Основні завдання профільного навчання

- створення умов для врахування й розвитку навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів старшої школи в процесі їхньої загальноосвітньої підготовки;
- забезпечення наступності між загальною середньою та професійною освітою, можливості отримати професію;
- сприяння професійній орієнтації і самовизначенню старшокласників, соціалізації учнів незалежно від місця проживання, стану здоров’я тощо;

- здійснення психолого-педагогічної діагностики щодо визначення готовності до прийняття самостійних рішень, пов'язаних з професійним становленням;
- сприяння у розвитку творчої самостійності, формуванні системи уявлень, ціннісних орієнтацій, дослідницьких умінь і навичок, які забезпечать випускнику школи можливість успішно самореалізуватися;
- продовження всебічного розвитку учня як цілісної особистості, його здібностей і обдарувань, його духовності й культури, формування громадянина України, здатного до свідомого суспільного вибору.

Освітня програма профільної середньої освіти розроблена на виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 07 серпня 2013 року № 538) «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», на основі Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу МОН від 20.06.2025 р. № 890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня»), відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.02.2021 № 140 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 №1319, та визнання такими, що втратили чинність деяких наказів Міністерства освіти і науки України» для класу, який працює за НПП «Інтелект України».

Організація освітнього процесу з навчального предмета «Захист України» у Рівненському ліцеї № 23 здійснюватиметься відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про національну безпеку України», «Про оборону України», «Про основи національного спротиву», «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2023 № 1322, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392, та інших нормативних документів на базі Рівненського ліцею № 8 Рівненської міської ради, де функціонує структурний підрозділ – Осередок «Захисник-1» для реалізації оновленого змісту та модельної програми інтегрованого курсу «Захист України» для здобувачів освіти з інших навчальних закладів міста.

Освітня програма Рівненського ліцею № 23 окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

4.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти у ліцеї

Здобуття профільної середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до ліцею, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом про здобуття базової середньої освіти). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь- яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень базової середньої освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання за екстернатною формою навчання.

Здобувачі освіти, які завершили базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

4.3. Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11 класів складає 2660 годин/навчальний· рік: для 10-х класів - 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів - 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл тижневого навчального навантаження окреслено у навчальному плані.

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти в навчальному році на вивчення предмета «Захист України» в 10–11 класах закладів загальної середньої освіти типовим навчальним планом на рівні стандарту передбачено 2 години на тиждень, відповідно 8 годин на місяць. Загальний обсяг навчального навантаження щодо вивчення курсу
«Захист України» для учнів 10-11-х класів складає 148 годин/навчальний рік: 10 клас -72 год/навчальний рік, 11 клас -72 год/навчальний рік.

4.4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти 11 класів

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти

1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. ***Навчальні ресурси:***підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних
		технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-комунікаційна компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із

		дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:***культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:***математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:***усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно

враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором; роботу в проєктах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	**Коротка характеристика**
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Очікувані результати детально описані:

- у навчальних програмах науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»;

- у навчальних програмах, складених на основі модельних навчальних програм для відповідних класів.

- для учнів 11-их класів, які вивчають предмет «Захист України» на базі осередку, в навчальній програмі, укладеній на основі модельної навчальної програми «Захист України. Інтегрований курс» для закладів, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (Автори й авторки: Ігор Борохович, Анна Коваленко, Ірина Когут, Оксен Лісовий, Вікторія Сісецька, Євген Семенів, Ігор Сердюк, Інна Совсун, Валерій Хмельницький, Олена Шиян та члени робочої групи МОН), затвердженої наказ МОН України №300 від 08.03.2024.

Метою викладання предмету «Захист України» є формування національної та громадянської ідентичності, громадянської стійкості та оборонної свідомості здобувачів та здобувачок профільної середньої освіти, здатності виявляти свою

національну та громадянську ідентичність у повсякденному житті і в умовах негативних зовнішніх впливів та готовності до захисту незалежності і територіальної цілісності України, конституційних засад державного ладу, національних інтересів та суспільно-державних (національних) цінностей України.

Відповідно до поставленої мети окреслено такі комплексні освітні та виховні завдання:

ознайомлення здобувачів і здобувачок освіти з основними принципами громадянської активності та оборонної свідомості як складової стратегії захисту національних інтересів та суспільно-державних (національних) цінностей України;

розвиток умінь здобувачів і здобувачок освіти, спрямованих на готовність до захисту незалежності і територіальної цілісності України, конституційних засад державного ладу, національних інтересів та суспільно-державних (національних) цінностей України;

розвиток командної взаємодії, лідерства та самозарадності здобувачів і здобувачок освіти в природному, соціальному, техногенному та віртуальному середовищах в умовах негативних зовнішніх впливів;

формування вмінь, прогнозування наслідків своїх дій для безпеки, здоров'я, і добробуту в умовах невизначеності;

розвиток умінь відстоювання власної української національної та громадянської ідентичності, інтересів українського суспільства, протидіючі проявам тиску, неповаги і приниження;

формування схильності до безпечних і корисних практик поведінки, які зменшують ризики для життя і здоров'я або запобігають їм; навчання надання необхідної домедичної допомоги собі та/або іншим особам; формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я, відстежувати власний поступ;

навчання діяти ефективно (самостійно та в групі) для досягнення успіху при відстоюванні власної української національної та громадянської ідентичності;

формування у здобувачів і здобувачок освіти підприємливості та етичної поведінки на основі суспільно-державних (національних) цінностей України для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та українського суспільства; розвиток вміння планувати різні варіанти освітньо-професійного шляху на основі балансу власних ресурсів і цінностей, інформації щодо ринку праці, аналізуючи наслідки своїх рішень, зокрема в системі Сил оборони України та на підприємствах оборонної галузі.

Формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості у старшокласників повинне здійснюватися на основі суспільно-державних цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність), на прикладах героїчної боротьби Українського народу за утвердження суверенітету власної держави, ідеалів свободи, соборності, поваги до Конституції і законів України, соціальної активності та відповідальності за доручені державні та громадські справи, готовності до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України. Зокрема через знайомство учнів та учениць із історіями

Захисників і Захисниць України, що реалізують свій оборонний талан у різних підрозділах сил оборони, а також аналіз військових операцій та ходу сучасної війни, що веде російська федерація проти України.

4.5. Перелік навчальних планів та програм для реалізації профільної середньої освіти в ліцеї

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети, що вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Спеціальні курси разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних (а за потреби і непрофільних) предметів, можуть містити додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, знайомити учнів із галузями знань, не представленими в змісті окремих предметів, але орієнтованими на комплекс можливих професій у руслі обраного профілю навчання тощо. Спеціальні курси реалізуються за рахунок додаткових годин.

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених планом.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для учнів 10-11 класів,
які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»
розроблений за Типовим навчальним планом 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (Додаток 5 до наказу Міністерства освіти і науки України від 03 лютого 2021 № 140 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02 листопада 2016 № 1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»)
Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, 2011

Навчальні предмети	**Кількість годин на тиждень у класах**	
Базові предмети	**10 клас**	**11 клас**
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова (англійська)	5	5
Історія: Україна і світ. Громадянська освіта	3	3
Математика (алгебра і початки аналізу та	6	6

геометрія)		
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура	2	2
Захист України	1	1
Разом	**30**	**31**
Вибірково-обов'язкові предмети		
Інформатика / Технології / Мистецтво	2	2
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	6	5
Гранично допустиме тижневе навантаження	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 10-11 класів

розроблений за Навчальним планом для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти

(Таблиця 2, 3 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 № 408 (в редакції наказу МОН України від 20.06.2025 № 890)

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, 2011

Таблиця 1

Навчальні предмети	**Кількість годин на тиждень у класах**	
Базові предмети	**10 клас**	**11 клас**
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова (англійська)	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика	3	3
Астрономія	-	1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	2	2
Разом	**27,5**	**26,5**

Вибірково-обов'язкові предмети		
Інформатика / Технології / Мистецтво	3	3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	7,5	8,5
Гранично допустиме тижневе навантаження	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

Таблиця 2

КІЛЬКІСТЬ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН ДЛЯ ПРОФІЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ

Профільний предмет	**Кількість годин на тиждень**	
	10 клас	**11 клас**
Українська мова	4	4
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Алгебра	6	6
Геометрія	3	3

Навчальні програми з грифом «Схвалено для використання в освітньому процесі» для класів, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»

Навчальна програма «Математика: алгебра і початки аналізу» для для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково- педагогічного проєкту «Інтелект України» (авт.: ГавришІ.В., Доценко С.О., Горьков О. А., Скиба С. Б.)	10-11	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з математики від 26.08.2021 (протокол №10); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №4.0033-2021
Навчальна програма «Математика: геометрія» для для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково-едагогічного проєкту «Інтелект України» (авт.: Гавриш І.В., Доценко С.О., Горьков О. А., Скиба С. Б.)	10-11	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з математики від 26.08.2021 (протокол №10); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №4.0034-2021
Навчальна програма «Україна і світ. Громадянська освіта (інтегрований курс)» для для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Мудрий М.М., Аркуша О.Г., Пастушенко Р.Я., Хлипавка Л. М., Боарь М.С.)	10-11	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з історії від 20.08.2021 (протокол № 7); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №4.0029 -2021

Навчальна програма «Географія» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «ІнтелектУкраїни» (авт.: Гавриш І. В., Гога С. С., Свір Н. В.)	10-11	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з географії від 28.10.2021 (протокол№8); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №4.0062 -2021
Навчальна програма «Українська мова. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (авт.: ГавришІ.В., Семихат Н. В., Дроф'як С. М., Новожилова Н. М.)	10-11	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з української мови від 13.09.2021 (протокол№7); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №4.0045 - 2021
Навчальна програма «Українська література. 10-11 класів» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (авт. Гавриш І. В., Гученко О. В., МартиновецьС.В.)	10-11	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 12.10.2021 (протокол № 8); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №4.0058 -2021
Навчальна програма «Біологія і екологія. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково- педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Задорожний К. М.)	10-11	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з біології та екології від 14.07.2021 (протокол № 6); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №4.0016 -2021
Навчальна програма «Фізика. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Бондаренко М.В., Євлахова О. М.)	10-11	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з фізики й астрономії від 27.08.2021 (протокол № 11); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним Програмам за №4.0016 -2021
Навчальна програма «Хімія. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., ЗубоваТ.М., Макєєв С.Ю.)	10-11	ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з хімії від 06.08.2021 (протокол № 8); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №4.0024 -2021

Перелік навчальних програм,
які використовуються для реалізації освітньої програми

Навчальні програми для 11 класів

(Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, 2011 рік)

БАЗОВІ ПРЕДМЕТИ		
Мови і літератури		
Навчальна програма «Українська мова (Рівень стандарту). 10-11 класи»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Навчальна програма «Українська література (Рівень стандарту). 10-11 класи»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. Профільний рівень	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Навчальна програма «Зарубіжна література. 10-11 класи. Рівень стандарту»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.
Суспільствознавство		
Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 10-11 класи. Рівень стандарту»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.
Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 10-11 класи. Рівень стандарту»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.
Навчальна програма «Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)». 10 клас	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.
Природознавство		
Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту)»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Географія. 10-11 класи. Рівень стандарту»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.
«Фізика. 10-11 клас» (рівень стандарту та профільного рівня) авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтєва В.М.	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.11.2017 № 1539.
«Астрономія. 11 клас» (рівень стандарту та профільного рівня) авторського колективу Національної академії наук України під	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.11.2017 № 1539.

керівництвом Яцківа Я.С.		
Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Хімія. 10-11 класи. Рівень стандарту»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Математика		
Навчальна програма «Математика (рівень стандарту)». 10-11 класи	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Здоров'я і фізична культура		
Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура. 10-11 класи. Рівень стандарту»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.
Модельна навчальна програма «Захист України. Інтегрований курс» для закладів, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (авт. Борохович І.В. та ін.).	Сайт МОН	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.08.2024 № 1116).
ВИБІРКОВО-ОБОВ'ЯЗКОВІ ПРЕДМЕТИ		
Технології		
Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. (Рівень стандарту)»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Навчальна програма «Технології. 10-11 класи (рівень стандарту)».	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Мистецтво		
Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 10-11 клас» (рівень стандарту)	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
ПРОФІЛЬНІ ПРЕДМЕТИ		
Навчальна програма «Українська мова (Профільний рівень). 10-11 класи»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Навчальна програма «Українська література (Профільний рівень). 10-11 класи»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Навчальна програма «Математика (профільний рівень)». 10-11 класи	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
Навчальна програма «Математика (початок вивчення на поглибленому рівні з 8 класу, профільний рівень)». 10-11 класи	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 10-11 класи. Профільний рівень»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.
Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 10-11 класи. Профільний рівень»	Сайт МОН	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.
ФАКУЛЬТАТИВНІ КУРСИ, КУРСИ ЗА ВИБОРОМ		
Факультативний курс «Стилістика сучасної української мови» (автор Авраменко О.М.)	Сайт МОН	Зареєстрований у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0054-2022.
Курс за вибором «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан» (автори Баханов К., Троян С., Баханова С.)	Сайт МОН	Зареєстрований у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0086-2024.
Модельна навчальна програма курсу за вибором «Пишемо есе. 10 клас. Основний/ поглиблений рівень» для закладів загальної середньої освіти (автори Байдаченко Т.С., Молодик К.Ю., Сітькова І.М., Титиш Г.Й.)	Сайт МОН	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 28.08.2025 р. №1192)

4.6. Основні форми організації освітнього процесу в 11 класах та особливості навчальних занять

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі: міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проєктах; позаурочну навчальну роботу. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проєктні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предмепв.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- розвитку компетентностей;
- формування компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії,

віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення

конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Основною організаційною формою вивчення предмета «Захист України» в закладах загальної середньої освіти усіх типів є навчально-практичні заняття, які проводить учитель згідно з календарним плануванням за тематичними планами, складеними відповідно до навчальної програми.

Для стимулювання пізнавальної активності учнівства, його дієвої самостійної діяльності під час уроків застосовуються тренінгові формати роботи, а також інші організаційні форми, методи навчання, способи навчальної взаємодії, які максимально наближають навчальний процес до реального життя та забезпечують практичну спрямованість навчання.

Для цього застосовують: вправи і завдання до них, що створюють передумови для співпраці, активної участі учнів у процесі навчання; завдання, що спонукають до діалогу, висловлюванню власних думок, міркувань, позицій, способів розв'язання проблеми; завдання творчого характеру, при розв'язанні яких учні виявляють ініціативу, самостійність, мають право вибору та власної аргументації; завдання, що спонукають до обміну думками, враженнями, включають спеціально сконструйовані ситуації вибору та моделювання життєвих ситуацій.

Відпрацювання практичних навичок в межах вивчення предмета може відбуватися під час навчання в осередку або шляхом проведення навчально-польових зборів в кінці навчального року у 10 класі.

Безпека під час проведення навчальних занять із предмета «Захист України» забезпечується їх чіткою організацією, суворим дотриманням заходів, що визначаються статутами, курсом стрільб, відповідними керівництвами та настановами. Обов'язковими є інструкції з безпеки для учнівства, затверджені керівником закладу освіти, під час проведення різних форм практичних занять та запис в графі журналу зміст уроку про проведення інструктажу з початком заняття.

4.7. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 11 класів

Оцінювання навчальних досягнень учнів 11 класів розроблене відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти", наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», наказу МОН України від 03.06.2008 №496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів».

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12-бальною шкалою.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами. Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

- І - початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень: називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.
- ІІ - середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.
- ІІІ - достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.
- ІV - високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 11 класів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм. Із застосуванням таких основних форм та способів: усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо); цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо). У рамках академічної свободи педагогічні

працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття повної середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом вивчення теми, не виконав(ла) вимоги навчальної програми, у колонку з надписом Тематична виставляється н/а (не атестований(а)).

Тематична оцінка не підлягає коригуванню.

Семестрова оцінка виставляється без дати до класного журналу в колонку з надписом I семестр, II семестр. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом семестру, у відповідну клітинку замість оцінки за I семестр чи II семестр виставляється н/а (не атестований(а)).

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Скоригована семестрова оцінка виставляється без дати у колонку з надписом Скоригована поруч із колонкою I семестр або II семестр. Колонки для виставлення скоригованих оцінок відводяться навіть за відсутності учнів, які виявили бажання їх коригувати.

У триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника закладу із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюється комісія у складі голови (керівник закладу або його заступник) та членів комісії: керівник професійної спільноти, вчителя, який викладає предмет у цьому класі, а також затверджується графік проведення оцінювання. Коригування семестрового оцінювання проводиться не пізніше п'яти днів після подання заяви. У разі хвороби учня (учениці) чи інших поважних причин термін може бути

подовжено.

Члени комісії готують завдання, що погоджуються на засіданні професійної спільноти і затверджуються керівником закладу. Завдання мають охоплювати зміст усіх тем, що вивчалися протягом семестру. Оцінювання проводиться у письмовій формі. Письмові роботи зберігаються протягом року. За результатами оцінювання видається відповідний наказ керівника навчального закладу. Скоригована семестрова оцінка за І семестр виставляється до початку ІІ семестру, за підсумками ІІ семестру - не пізніше 10 червня поточного навчального року.

Результати оцінювання відображаються в журналі, табелі навчальних досягнень учня, особовій справі учня. Після завершення навчання за освітньою програмою повної загальної середньої освіти незалежно від форми її здобуття та на підставі результатів річного оцінювання і державної підсумкової атестації учні отримують свідоцтво про повну загальну середню освіту.

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
Рівненського ліцею № 23
Рівненської міської ради
протокол від 27.08.2026 №1